

3. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

4. Кримінальний процесуальний кодекс: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013, № 9–10, № 11–12, № 13, ст.88

5. Фулей Т.І. Застосування практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя: науково-методичний посібник для суддів. Київ. 2015. 208 с.

6. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26. Ст. 131.

Рощупкін Сергій Вікторович,

аспірант кафедри адміністративної діяльності
Національної академії внутрішніх справ

ОБМЕЖЕННЯ ЩОДО ОДЕРЖАННЯ ПОДАРУНКІВ

Одержання дарунків посадовими особами на сьогодні віднесено до складу адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, що має високий рівень суспільної шкідливості як різновид правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Подарунок стає хабарем в тому випадку, якщо його отримання державним службовцем передбачає виконання певних дій, пов'язаних з його службовим повноваженням. Існують деякі обмеження і заборони, які тісно пов'язані з отриманням подарунків державними службовцями, і в цілому, з отриманням будь-яких матеріальних вигод, які є одними з головних антикорупційних заходів безпеки. Отримання дарунків посадовими особами всередині державних та приватних структур призводить до розширення масштабів корупції.

З метою обмеження такої форми прикриття корупційних проявів, у пункті 5 статті 8 Конвенції ООН проти корупції наголошено на тому, що кожна Держава-учасниця прагне, у належних випадках і згідно з основоположними принципами свого внутрішнього права, запроваджувати заходи й системи, які зобов'язують державних посадових осіб надавати відповідним органам декларації, в тому числі і про суттєві дарунки, у зв'язку з якими може виникнути конфлікт інтересів [1].

Для України питання неправомірності подарунків є вкрай актуальним, адже в багатьох випадках з метою вирішення питань у власних інтересах подарунки передаються публічному службовцю особами:

які зацікавлені в певних офіційних діях установи, в якій працює службовець;

які ведуть бізнес або розраховують на ведення бізнесу з цією установою;

які здійснюють певні види діяльності, що регулюються відповідною установою;

на інтереси яких може вплинути виконання чи невиконання службовцем своїх посадових обов'язків та інше [2].

Закон України «Про запобігання корупції» містить визначення подарунку як це грошових коштів або іншого майна, переваг, пільг, послуг, нематеріальних активів, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової [3].

Відповідно до ст. 23 Закону України «Про запобігання корупції» особи, уповноважені на виконання функцій держави та органів місцевого самоврядування та особи, що прирівнюються до таких можуть приймати подарунки, які відповідають загально визнаним уявленням про гостинність, якщо вартість таких подарунків не перевищує один прожитковий мінімум для працездатних осіб, встановлений на день прийняття подарунка, одноразово, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує двох прожиткових мінімумів, встановлених для працездатної особи на 1 січня того року, в якому прийнято подарунки.

З цього приводу слід відзначити, що з 1 липня прожитковий мінімум для працездатних осіб змінився і наразі становить 1841 гривню (ст. 7 Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік»).

Відтак, посадові особи можуть одноразово приймати подарунки, які відповідають загально визнаним уявленням про гостинність, якщо їх вартість не перевищує 1841 гривню, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року не перевищує 3524 гривень.

При цьому, зазначені обмеження щодо вартості подарунків не поширюється на подарунки, які:

- 1) даруються близькими особами;

- 2) одержуються як загальнодоступні виграти, призи, премії, бонуси.

В той же час, посадовим особам забороняється безпосередньо або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб:

- 1) у зв'язку із виконанням своїх повноважень або своїм становищем та пов'язаними з цим можливостями;

- 2) якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи.

Алгоритм дій, пов'язаних із запобіганням одержання дарунків полягає у

вжитті невідкладно таких заходів (ст. 24 Закону України «Про запобігання корупції»):

- 1) відмовитися від пропозиції подарунка;

- 2) за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію подарунка;

- 3) залучити свідків, якщо це можливо, у тому числі з числа співробітників;

4) письмово повідомити про пропозицію безпосереднього керівника (за наявності) або керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації, спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

У разі виявлення посадовою особою подарунка особа зобов'язана невідкладно, але не пізніше одного робочого дня, письмово повідомити про цей факт свого безпосереднього керівника або керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації.

За умови порушення вимог щодо одержання дарунків особа притягається до адміністративної відповідальності за ст. 172-5 КУпАП, відповідно до якої на особу накладається штраф, конфіскується дарунок та особа позбавляється права обіймати певні посади та займатися певним видом діяльності строком на один рік.

Список використаних джерел

1. Конвенція ООН проти корупції. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon1.rada.gov.ua/>.

2. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2014. – № 49. – Ст. 2056.

3. Роз'яснення Міністерства юстиції України «Одержання подарунків особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0053323-11>.

Руденко Владислав Олександрович,

здобувач ступеня вищої освіти магістра ННІ № 3
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри
конституційного права та прав людини
Національної академії внутрішніх справ, доктор
юридичних наук, професор ***Камінська Н. В.***

ПЕРСПЕКТИВИ ТА ДОЦІЛЬНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ОРГАНІВ

Створення нового органу в державі, означає, що буде новий підхід до вирішення того чи іншого питання. Так сталося і з корупцією та суміжними з нею явищами.

Відповідно до ст. 31 ЗУ «Про судоустрій та статус суддів» зазначено, що у системі судоустрою діють вищі спеціалізовані суду, одним з яких є Вищий антикорупційний суд [1]. Статус та завдання, якого визначено ЗУ «Про Вищий антикорупційний суд», а саме: здійснення правосуддя відповідно до визначених законом засад та процедур судочинства з метою захисту особи, суспільства та держави від корупційних і пов'язаних із ними злочинів та судового контролю за досудовим розслідуванням цих злочинів, дотриманням прав, свобод та